

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T. D.**, zastúpeného JUDr. V. D., advokátom so sídlom v P., proti žalovanému **Mgr. MVDr. P. K.**, zastúpenému JUDr. V. B., advokátom so sídlom v P., **o zaplatenie 3 646,22 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bardejov, pod sp.zn. 1 C 173/2008, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2012, sp.zn. 8 Co 72/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a**.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov rozsudkom z 15. apríla 2011, č.k. 1 C 173/2008-241 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 646,22 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 29. novembra 2007 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 132 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 133 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 125 ods. 6 Exekučného poriadku a uviedol, že z týchto citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom prechodu vlastníckeho práva ku draženej hnuťnej veci na vydražiteľa je zaplatenie najvyššieho podania vydražiteľom ihneď po tom, čo mu bol udelený príklep, pretože ak by tak neučinil, pokračovalo by sa v dražbe bez jeho účasti, bez ohľadu na to, že mu bol príklep udelený. Vlastníctvo hnuťnej veci tak neprechádza na vydražiteľa príklepom, ale ku dňu príklepu až zaplatením najvyššieho podania a prevzatím vydraženej veci. S poukazom na ustálenú súdnu prax konštatoval, že príklepom v dražbe uskutočnenej v rámci predaja hnuťných vecí spolu so zaplatením najvyššieho podania

a prevzatím vydraženej veci vydražiteľom po udelení príklepu, dochádza k prechodu vlastníckeho práva k vydraženej veci na vydražiteľa, aj keď povinný nebol vlastníkom draženej veci a jej vlastníkom o prebiehajúcej dražbe nevedel. Poukázal na to, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalovaný udelil na dražbe konanej 9. mája 2007 príklep žalobcovi na hnutel'né veci označené v návrhu a že žalobca zaplatil žalovanému najvyššie podanie vo výške 109 846,-Sk. Spornou ostala otázka odovzdania a prevzatia vydražených vecí, ktorá mala zásadný význam pre posudzovanie opodstatnenosti nároku žalobcu, pretože prevzatiu veci prechádza moment jeho odovzdania, pričom prevzatie a odovzdanie spoločne tvoria právny inštitút označovaný ako tradícia. Po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k názoru, že v prejednávanej spore nedošlo k relevantnej tradícii vydražených hnutel'ných vecí, resp. že by sa žalobca iným spôsobom ujal držby týchto vecí, pretože z obsahu úradného záznamu z 10. mája 2007 nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by zakladali, resp. preukazovali, že k skutočnej tradícii vydražených vecí aj došlo. Keďže v danom prípade preukázateľne absentuje právny spôsob nadobudnutia vlastníctva, t.j. tradíciu, nemohol žalobca vlastnícky nadobudnúť vydražené veci. Dal za pravdu žalovanému, že Exekučný poriadok povinnosť súdnemu exekútorovi odovzdať vydražené veci vydražiteľovi neukladá, avšak bez tradície nemôže dôjsť k prevodu vlastníctva. Pretože žalobca nenadobudol vlastnícke právo k vydraženým hnutel'ným veciam, je oprávnený naspäť od žalovaného požadovať sumu predstavujúcu ním zaplatené najvyššie podanie a žalovaný, ktorý uvedenú sumu od žalobcu prijal, je povinný mu túto sumu vrátiť, a to bez ohľadu na to, či došlo, resp. nedošlo k rozvrhu výťažku z dražby. Z uvedeného dôvodu zaviazal žalovaného na zaplatenie žalobcom uplatnenej sumy bez ohľadu na ďalšie námietky vznesené v konaní zo strany žalovaného, ktoré sú v tejto veci bez potrebnej relevancie, pretože rozhodnou bola otázka tradície veci. Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného uznesením z 28. mája 2012, sp.zn. 8 Co 72/20011 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že vlastníctvo hnutel'nej veci neprechádza na vydražiteľa príklepom, ale ku dňu príklepu, zaplatením najvyššieho podania a prevzatím vydraženej veci. Pri zachovaní tohto postupu prejde na vydražiteľa vlastníctvo k veci aj keby sa neskôr preukázalo, že vec nebola vo vlastníctve povinného. Vykonanému dokazovaniu zodpovedal aj záver, že žalovaný si povinnosť spočívajúcu v odovzdaní vydražených vecí

nesplnil a že spísanie úradného záznamu z 10. mája 2007 nemožno považovať za skutočnosť, že žalobca sa držby vydražených vecí ujal. Konštatoval, že za tohto stavu súd prvého stupňa vec právne posúdil tak, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil a musí bezdôvodne obohatenie žalobcovi vydať. Prisvedčil žalovanému, že právne posúdenie nároku žalobcu, ktoré súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia prijal, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Poukázal na ustanovenie § 451 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je bezdôvodné obohatenie vymedzené predovšetkým ako záväzok, z ktorého vzniká tomu, kto sa obohatil, povinnosť vydať všetko, o čo sa bezdôvodne obohatil a oproti tomu vzniká i právo toho, na úkor ktorého k obohateniu došlo, požadovať vydanie toho, o čo druhý zo subjektov tohto záväzku obohatil. Existencia protiprávneho úkonu nie je nevyhnutným predpokladom vzniku zodpovednosti vydať bezdôvodné obohatenie. Zodpovednosť vydať bezdôvodné obohatenie tak vzniká nielen ako dôsledok protiprávneho úkonu obohateného, ale aj v prípade, ak nastane objektívny stav obohatenia, ktorý právny predpis nedovoľuje. Ide teda o objektívnu zodpovednosť bez zreteľa na zavinenie. V zmysle uvedeného ustanovenia je bezdôvodným obohatením majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Uviedol, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia nepoukázal na konkrétnu formu bezdôvodného obohatenia uvedenú v ním citovanom ustanovení § 451 Občianskeho zákonníka, svoje rozhodnutie z tohto pohľadu náležitým spôsobom neodôvodnil a stotožnil sa aj s ďalšou námietkou žalovaného, že nevysvetlil, v ktorých skutkových okolnostiach videl konkrétnu právnu kvalifikáciu. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenia § 157 O.s.p. určujúce obsahové náležitosti rozsudku. V danom prípade mal za to, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné vyvodiť, z akých dôvodov súd prvého stupňa vec právne posúdil ako bezdôvodné obohatenie. Vychádzajúc z uvedeného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že v novom rozhodnutí súd prvého stupňa prijaté závery náležitým spôsobom odôvodní postupom podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

Uvedené uznesenie krajského súdu napadol žalovaný dovolaním. Odôvodnil ho skutočnosťou, že v konaní došlo k vade konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. a § 241 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. tým, že súd prvého stupňa, ani odvolací súd, sa nevysporiadali s jeho námietkami, ktoré sú obsahom jeho podaní v predmetnom konaní. Voči uzneseniu odvolacieho súdu namietal, že

sa nijako nevysporiadal s otázkami nastolenými v súdnom konaní, a to 1/ námietkou zmeny právnej kvalifikácie, kedy žalobca v žalobe z 30. mája 2008 svoj návrh kvalifikoval ako škodu (nie bezdôvodné obohatenie), v dôsledku čoho sa držal uvedenej právnej kvalifikácie a netrval na vypočutí svedka Mgr. D. J., 2/ námietkou nevykonania potrebného dokazovania, keď sa súd stotožnil s tvrdením žalobcu a bez ďalšieho nestotožnil s tvrdením žalovaného, 3/ námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, 4/ námietkou nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného, 5/ námietkou skutočnosti, že ak by súd priznal žalobcovi právo na náhradu škody voči žalovanému, nijako by to nezmenilo skutočnosť, že vlastnícke právo k hnutelným veciam patrí žalobcovi, 6/ námietkou absencie excindačnej žaloby v posudzovanom exekučnom konaní, 7/ námietkou potreby posúdenia právneho posúdenia exekútora. Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom videl v otázke nutnosti tradície hnutelných vecí zo strany žalovaného ako súdneho exekútora potom, čo súdny exekútor vykonal dražbu hnutelných vecí, podotýkajúc, že exekútor sa nikdy nestal držiteľom týchto vecí. Namietal, že žiaden právny predpis neukladá súdnemu exekútorovi stať sa ich držiteľom a vôbec nie dražiteľovi ich odovzdávať. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol povinný dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie povinného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania žalovaného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.

Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver

o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Z obsahu dovolania povinného je zrejmé, že dovolateľ namieta prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Dovolateľ namieta, že k porušeniu jeho ústavných práv a tým aj k vade konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. došlo tým, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení

dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Odvolací súd v odôvodnení svojho zrušujúceho rozhodnutia uviedol, čoho sa v predmetnej veci domáhal žalobca, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a ako vo veci rozhodol súd prvého stupňa. S právnym záverom súdu prvého stupňa, že vlastníctvo k huteľnej veci neprechádza na vydražiteľa príklepom, ale ku dňu príklepu a zaplatením najvyššieho podania a prevzatím vydraženej veci sa stotožnil. Vo svojom rozhodnutí taktiež poukázal na nedostatky odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o právne posúdenie povinnosti vydania bezdôvodného obohatenia žalovaného žalobcovi. S poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. uložil súdu prvého stupňa povinnosť prijaté právne závery náležitým spôsobom odôvodniť.

V zmysle § 226 ods. 1 O.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Pri zrušení rozhodnutia súdu prvého stupňa a následnom vrátení veci na ďalšie konanie, je odvolací súd povinný vysloviť v odôvodnení svojho zrušujúceho rozhodnutia právny názor na vec, ktorý slúži súdu prvého stupňa na usmernenie jeho ďalšej činnosti. Z jeho právneho názoru musí byť súdu prvého stupňa zrejmé, v čom spočíva naplnenie zrušovacích dôvodov podľa § 221 ods. 2 O.s.p., najmä v čom spočívajú nedostatky dokazovania, skutkových zistení a skutkových záverov alebo prečo bolo právne posúdenie veci nesprávne. Vysloveným právnym názorom, a to či vo vzťahu k chybám hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, je súd prvého stupňa viazaný. Ak sa odvolací súd vo zrušovacom uznesení obmedzil len na to, že súd prvého stupňa uložil vykonať ďalšie dôkazy, bez toho, aby zaujal aj stanovisko k správnosti právnych záverov súdu prvého stupňa, vyslovil tým iba pokyny pre ďalší postup v konaní po stránke procesnej; také pokyny nie sú „právnym názorom“, ktorým by súd prvého stupňa bol obmedzený v právnom posúdení veci. V § 226 odsek 1 sa stanovuje, že právny názor vyslovený odvolacím súdom je pre súd prvého stupňa záväzný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Žalovaný vo svojom dovolaní ďalej namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s námietkou zmeny právnej kvalifikácie. Poukázal na to, že žalobca svoj nárok v žalobe posúdil ako nárok na náhradu škody, pričom súd prvého stupňa ho posúdil ako bezdôvodné obohatenie.

Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (právo pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodit' plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú.

Ak teda súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, resp. výsledky vykonaného dokazovania umožňujú podriadiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než akého sa žalobca dovoľáva, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne. Nemožno preto uprieť súdu, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia.

Uvedené sa neprieči ani právnej zásade vyjadrenej v Občianskom súdnom poriadku, a to zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému prechádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť k ich preukázaniu dôkazy.

V konaní pred súdom prvého stupňa je uvedená zásada premietnutá do ustanovenia § 100 ods. 1 O.s.p. a v konaní pred odvolacím súdom do ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 O.s.p. len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Pritom sa usiluje predovšetkým o to, aby sa spor vyriešil zmierne a aby konanie pôsobilo výchovne.

Počas konania môže súd účastníkom uviesť, ako sa na základe doteraz tvrdených a preukazovaných skutočností javí právne posúdenie veci.

Citované ustanovenie umožňuje stranám sporu oboznámiť sa s predbežným právnym názorom súdu v danej veci. S poukazom na ustanovenie § 100 ods. 1 O.s.p. prvej vety, ktorý upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania, možno dospieť k záveru, že účelom predbežného právneho posúdenia súdu je prispieť k zefektívneniu a zrýchleniu súdneho konania. Jeho adekvátnym uplatnením súd v konaní upriamuje pozornosť účastníkov na to, čo je podľa predbežného posúdenia súdu v konaní podstatné a čo nie, a teda na čo sa účastníci majú v konaní zamerať. Z textu ustanovenia je zrejmé, že súd tak môže, ale nemusí urobiť, teda nie je zákonnou povinnosťou súdu poskytnúť svoj predbežný právny názor účastníkom.

Ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. však ustanovuje odvolaciemu súdu povinnosť, ak je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej.

V predmetnej veci odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa z dôvodu, že súd prvého stupňa nedostatočným spôsobom odôvodnil svoj právny záver, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Z dôvodu, že ide o zrušujúce uznesenie, nebolo preto potrebné, aby sa účastníkom konania vytvorila možnosť oboznámiť sa so skutočnosťou, že predbežne sa právne posúdenie veci javí byť odvolaciemu súdu prípadne iné ako súdu prvého stupňa. Tým, že sa odvolací súd stotožnil s právnym posúdením veci súdu prvého stupňa v otázke nesplnenia podmienok prechodu vlastníckeho práva k hnuiteľnej veci, nedošlo k porušeniu ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p., pretože odvolací súd nepoukázal na iné zákonné ustanovenia, než na aké sa odvolal súd prvého stupňa.

K námietke žalovaného, že súdy nižších stupňov nevykonali všetky ním navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že táto námietka žalovaného nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka

konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

Žalovaný svoje dovolanie odôvodnil aj tým, že v konaní došlo k inej vade konania (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Žalovaný ďalej namietal aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytykána skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. februára 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová